

Lajikkeen käyttöoikeusmaksu

TOS-maksu

Syksy 2023

Lukijalle

- › Tämä on tiivis tietopaketti lajikkeen käyttöoikeusmaksusta (TOS-maksu).
- › Maksu on ollut käytössä vuodesta 2000 lähtien.
- › Kiitos kerätyn maksun, meillä on kotimaisia jalostajia ja ulkomaiset jalostajat ovat kiinnostuneita Suomen markkinoista.

Mikä on lajikkeen käyttöoikeusmaksu (TOS-maksu)?

- › Maksu lajikkeen käyttöoikeudesta.
- › Maksu laskutetaan käytettäessä tilalla itse lisättyä siementä.
- › Maksuperuste syntyy siemenen kylvöhetkellä.
- › Maksu kerätään kauran, ohran, rukiin, vehnän, ruisvehnän, herneen, härkäpavun ja perunan suojatuista lajikkeista.
- › Maksun kerääminen perustuu kasvinjalostajanoikeudesta annettuun lakiin (1279/2009).

Miksi maksua kerätään?

- › Maksua kerätään kasvinjalostuksen rahoittamiseksi.
- › Tavoitteena on, että kasvinjalostus pystyy jalostamaan Suomen oloihin soveltuvia satoisampia ja viljelyvarmempia lajikkeita myös tulevaisuudessa.
- › Maksu tilitetään kasvinjalostajille ja heidän Suomessa toimiville edustajilleen viljelypinta-alojen mukaisesti.

Miten laskutus tapahtuu?

- › Tieto lajikkeen ja siemenen käytöstä kysytään viljelijöiltä keväällä Ruokavirastolle palautettavassa tukihakemuksessa.
- › Ruokavirasto luovuttaa tarvittavat tiedot Siemenkauppiaitten yhdistykselle maksun keräämistä varten.
- › Kasvinjalostajat ja heidän Suomessa toimivat edustajansa ovat valtuuttaneet Siemenkauppiaitten yhdistyksen hoitamaan maksun laskuttamisen viljelijöiltä.
- › Yhdistys tilittää kertyneet maksut jalostajille ja heidän edustajilleen viljelypinta-alojen mukaisesti.

Miltä tiloilta maksu kerätään?

Kansallisesti suojatut

- › **Kansallisesti suojattujen lajikkeiden** osalta maksuvelvollisia ovat yli 10 peltohehtaarin tilat.

EU-suojatut

- › **EU-suojattujen lajikkeiden osalta** maksuvelvollisuus koskee yli 92 tonnia laskennallista satoa tuottavia tiloja. Käytännössä 92 tonnin raja tarkoittaa A-tukialueella 27,06 ha, B-C1 -tukialueilla 32,85 ha ja C2-C4 -tukialueilla 40 ha tiloja.

Peruna

- › **Perunalla** maksuvelvollisuus perustuu perunan viljelypinta-alaan. Kansallisesti suojattujen lajikkeiden osalta maksuvelvollisia ovat yli 2 ha perunaa tai yli 1 ha katteenalaista varhaisperunaa viljelevät tilat. EU-suojattujen lajikkeiden osalta vähintään 7 ha perunaa viljeleviä tiloja.

Mitä lajikkeen suojauksella tarkoitetaan?

- › Jalostaja voi suojata lajikkeen kasvinjalostajanoikeudella.
 - › Se on kasvilajikkeisiin sovellettava patentin tapainen tekijänoikeus/immateriaalioikeus.
 - › Kasvinjalostajanoikeus antaa jalostajalle oikeuden päättää lajikkeen ammattimaisesta hyödyntämisestä. Poikkeuksena tästä viljelijällä on oikeus jalostajalle korvauksen maksaen käyttää tuottamansa sato siemeneksi omalla tilallaan.
- › Suojaus on joko kansallinen tai koko EU-alueelle myönnetty.
 - › Kansallinen suojaus on pääsääntöisesti voimassa 30 vuotta ja EU-suojaus 25 vuotta (paitsi perunoilla 30 vuotta).

Itse lisätyn kylvösiemen käyttö

- › Oman siemenen tuottaminen ja käyttö lisäystarkoituksiin on sallittua vain laissa luetelluilla kasvilajeilla (Laki kasvinjalostajanoikeudesta 1279/2009, 6 §):
 - › Sallitut lajit ovat kaura, ohra, ruis, vehnä, ruisvehnä, rypsi, rapsi, pellava, herne, härkäpapu, peruna ja tattari.
- › Nurmi- ja apilakasvien (nurmipalkokasvit) eikä hybridilisättyjen viljojen ja öljykasvien lisääminen omalla tilalla ei ole sallittua.
- › Huom! Myöskään naapurilta ostetun esim. rehuviljan tai ruokaperunan käyttö kylvösiemenenä ei ole sallittua.

Lisätietoja

Viljelijätukien hakuopas

- › <https://www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/oppaat/hakuoppaat/hakuoppaat/peltotukien-hakuopas/peltotukien-hakuopas-2023/>

Siemenkauppiaitten yhdistyksen kotisivut

- › <https://www.siemenkauppiaat.fi/tos-maksu/>

